

Dış Ticarete Ödeme Yöntemleri, Finansman ve Risk Yönetimi Rehberi

İÇİNDEKİLER

1. Dış Ticaret Finansman Modelleri

- a. Ön Ödeme
- b. Açık Hesap
- c. Belgeli Tahsilatlar
- d. Akreditifler

2. Uluslararası Ticarete Risk Yönetimi

- a. Kredi Riski
- b. Piyasa Riski
- c. Operasyonel Risk
- d. Ülke Riski
- e. Döviz Kuru Riski
- f. Risk Azaltma Stratejileri

3. Dış Ticarete Kullanılan Finansman Araçları

- a. Forfaiting
- b. Factoring
- c. Leasing
- d. Futures, Options ve Swaps
- e. Eximbank Kredileri

4. Sonuç

ÖNSÖZ

İhracat Mentorunuz BAZ Girişim olarak firmalarımızı uluslararası alanda konumlandırmada yol gösterici rehberleri hazırlamaya devam ediyoruz. Bu haftaki rehberimiz, özellikle Türkiye gibi döviz kuru hareketliliğinin yoğun olarak yaşandığı, krediye ulaşmada zorlukların bulunduğu konularda firmalarımız için bu süreçleri açıklamayı hedefliyor.

Dünya giderek küçülürken, işletmelerin dış ticarete başarılı olmak için sadece doğru ürünleri ve pazarları belirlemesi yetmiyor; aynı zamanda etkin finansman ve risk yönetimi stratejilerini benimsemeleri gerekiyor.

"Dış Ticarete Ödeme Yöntemleri, Finansman ve Risk Yönetimi Rehberi" bu alandaki süreçleri derinlemesine anlamanız ve yönetmeniz için hazırlandı. Rehberimiz, çeşitli finansal konuları ve risk yönetim stratejilerini detaylı bir şekilde ele alıyor.

Bu çalışma, dış ticaretin dinamiklerine hakim olmanızı sağlamak için finansman ihtiyaçlarınızı karşılayabilecek araçlar ve risk yönetim teknikleri konusunda önemli bilgiler sunuyor. Amacımız, işletmelerin dış ticarete başarıya ulaşmasını kolaylaştırmak için bir başlangıç noktası oluşturmaktır.

Siz de dış ticaret operasyonlarına ilişkin tüm süreçlerde BAZ Girişim'in uzman ekibinden destek alabilirsiniz.

Rehberin ihracat ailesine faydalı olmasını umuyoruz.

Abdullah OSKAY
BAZ Girişim Kurucusu

Dış Ticaret Finansman Modelleri -I

Dış ticaret, küresel ekonomiye katkı sağlayan önemli bir unsur olup çeşitli ödeme yöntemlerini de beraberinde getirir. Bu yöntemler, işlemi gerçekleştiren alıcı ve satıcılar arasındaki ticari ilişkinin doğası, işlem değeri, güven seviyesi ve risk iştahına bağlıdır. İşte bu yazıda, dış ticarete en çok kullanılan ödeme yöntemleri olan ön ödeme, açık hesap, belgeli tahsilatlar ve akreditifleri inceleyeceğiz.

Ön Ödeme

Ön ödeme, dış ticarete alıcının, mal veya hizmetlerin teslimi öncesinde satıcıya yaptığı ödemeyi ifade eder. Bu yöntem, satıcıya nakit akışını iyileştirme, işletme sermayesi ihtiyacını azaltma ve alıcının ödeme yapma kapasitesine bağlı riski azaltma olanağı sağlar. Ancak, ön ödeme genellikle alıcı için daha riskli olabilir, zira mal veya hizmetin teslimini alıp almayacağı garantisizdir.

Açık Hesap

Açık hesap, dış ticarete alıcının, mal veya hizmetlerin tesliminden sonra belirlenen bir süre içinde ödeme yapmasıdır. Bu yöntem, alıcıya mal veya hizmetleri alıp kullanma ve genellikle 30, 60, 90 veya bazen daha uzun bir süre boyunca ödeme yapma esnekliği sağlar. Satıcı için, açık hesap, ürünlerini veya hizmetlerini daha cazip hale getirerek müşteri tabanını genişletme ve satışları artırma fırsatı sunar.

Belgeli Tahsilatlar

Belgeli tahsilatlar, dış ticarete alıcı ve satıcı arasında belgelerin tahsilatı üzerinden yapılan ticaret anlaşmalarıdır. Bu yöntem, satıcının malı sevk ettikten sonra malın taşıma belgesini ve diğer ilgili belgeleri kendi bankasına teslim etmesini içerir. Satıcının bankası bu belgeleri alıcının bankasına gönderir ve alıcıdan ödeme talep eder. Belgeli tahsilatlar, genellikle alıcı ve satıcı arasında belirli bir güven seviyesi olduğunda kullanılır.

Akreditifler

Akreditifler, bankanın, alıcının talebi üzerine ve belirli şartlar yerine getirildiğinde satıcıya ödeme yapma taahhüdünde bulunduğu bir ödeme biçimidir. Akreditif, dış ticarete kullanılan en güvenli ödeme yöntemlerinden biridir ve genellikle büyük değerdeki işlemlerde kullanılır. Akreditifler, alıcı ve satıcı arasındaki riski minimize eder, çünkü alıcı, mal veya hizmetin akreditifte belirtilen şartlara uygun olarak teslim edileceğinden emin olur ve satıcı da malı sevk ettikten sonra ödemenin yapılacağından emin olur.

Dış Ticaret Finansman Modelleri - II

Dış ticarete hangi ödeme yönteminin kullanılacağına karar verirken, tüm bu seçeneklerin avantajları ve riskleri dikkatlice değerlendirilmelidir. En iyi seçim, işlemi gerçekleştiren tarafların ihtiyaçlarına, risk toleransına ve güven düzeyine bağlı olacaktır.

Ödeme Şekli	İthalatçı için Avantajlar	İthalatçı için Dezavantajlar	İhracatçı için Avantajlar	İhracatçı için Dezavantajlar
Ön Ödeme	Malın sevkini garanti altına alır.	Nakit akışını bozar. Malın teslimini beklemek zorundadır.	Nakit akışını iyileştirir. Alacak riski yoktur.	Rekabet gücünü azaltır. Malın sevkini zamanında yapmak zorundadır.
Açık Hesap	Nakit akışını iyileştirir. Malın teslimini görmeden ödeme yapmaz.	Alacak riski vardır. Malın sevkini garanti altına alamaz.	Rekabet gücünü artırır. Malın sevkini zamanında yapmak zorunda değildir.	Nakit akışını bozar. Alacak riski vardır.
Belgeli Tahsilatlar	Malın teslimini görmeden ödeme yapmaz. Banka komisyonu düşüktür.	Alacak riski vardır. Belgelerin doğruluğunu kontrol edemez.	Belgelerin kontrolü ve takibi kolaydır. Banka komisyonu düşüktür.	Alacak riski vardır. Banka garantör değildir.
Akreditifler	Malın sevkini garanti altına alır. Belgelerin doğruluğunu kontrol edebilir.	Nakit akışını bozar. Banka komisyonu yüksektir.	Alacak riski yoktur. Banka garantör ve ödeyicidir.	Rekabet gücünü azaltır. Belgelerin doğruluğuna dikkat etmek zorundadır.

Dış ticaret, küresel pazarlara erişim ve çeşitlendirme imkanları sunarken, belirli riskler içerir.

Kredi Riski

Kredi riski, bir alıcının mal veya hizmetlerin karşılığında ödeme yapmama riskidir. Bu risk, alıcının mali durumunun kötüleşmesi, iflası veya borç ödememe eğilimi göstermesi nedeniyle ortaya çıkar.

Kredi riskini yönetmek için çeşitli yöntemler kullanılabilir. Alıcıların kredi geçmişi ve mali durumu kontrol edilebilir. Kredi sigortası kullanılabilir veya kredi riskini azaltmak için çeşitli finansal araçlar kullanılabilir.

Piyasa Riski

Piyasa riski, döviz kurları, faiz oranları veya emtia fiyatlarındaki değişikliklerin finansal sonuçları üzerinde olumsuz etkisi olan bir risktir. Bu risk, global ekonomik koşullar ve politik olaylar nedeniyle değişebilir.

Piyasa riskini yönetmek için finansal türev ürünler kullanılabilir. Ayrıca, çeşitli pazarlara dağıtım, farklı para birimlerinde işlem yapma veya sabit ve dalgalı faiz oranları arasında dengeli bir karışım kullanma gibi stratejiler de kullanılabilir.

Operasyonel Risk

Operasyonel risk, işlemlerin yürütülmesindeki hatalar, hileler, teknoloji arızaları veya iş kesintileri gibi nedenlerle oluşabilir. Bu riskler, iş süreçlerindeki kusurlar veya kontrolsüz olaylar nedeniyle ortaya çıkar.

Operasyonel riski yönetmek için iyi tasarlanmış iş süreçleri, kontrol mekanizmaları ve acil durum planları gereklidir. Ayrıca, düzenli risk değerlendirmeleri ve denetimler ile riskler önceden tespit edilebilir ve yönetilebilir.

Ülke Riski

Ülke riski, alıcının bulunduğu ülkenin politik, ekonomik istikrarsızlığı veya hukuki belirsizliklerin oluşturabileceği risktir. Bu risk, belirli bir ülkenin ekonomik koşullarının veya politik istikrarının dış ticaret operasyonları üzerinde olumsuz etkisi olabileceği anlamına gelir.

Ülke riskini yönetmek için, işletmeler genellikle risk değerlendirme ve analizi yapar, çeşitli ülkelere yayılır veya belirli ülkelerdeki işlemlerini sınırlar.

Döviz Kuru Riski

Döviz kuru riski, döviz kurlarındaki değişimlerin bir işletmenin finansal sonuçlarını olumsuz etkileyebileceği risktir. Bu risk, farklı para birimleri arasında işlem yapma ihtiyacı nedeniyle dış ticarete özellikle önemlidir.

Döviz kuru riskini yönetmek için genellikle hedging stratejileri, türev ürünler veya doğal hedging yöntemleri kullanılır.

RISK

Uluslararası Ticarete Risk Yönetimi - II

Risk Azaltma Stratejileri

Dış ticaret risklerini azaltmak için çeşitli stratejiler kullanılabilir. Bunlar arasında türev ürünlerin kullanımı, portföy çeşitlendirmesi, risk sigortası ve etkin risk yönetim süreçlerinin uygulanması sayılabilir.

Dış ticarete karşılaşılan riskler, karmaşık ve birbiriyle ilişkili olabilir. Bu nedenle, etkin risk yönetimi, risklerin doğru bir şekilde tanımlanması, ölçülmesi ve azaltılması gerektirir. Her işletmenin, risklerini belirlemek ve yönetmek için kendi stratejilerini oluşturması önemlidir.

Risk Türü	Risk Azaltma Stratejileri
Kredi Riski	<ul style="list-style-type: none">Etkili bir sözleşme yapmakSağlam ödeme sistemleri kullanmak (akreditif, banka havaleleri vb.)Ülke ve şirket istihbaratı yapmakİhracat kredi sigortası yaptırmakTeminat almak
Piyasa Riski	<ul style="list-style-type: none">Fiyat değişimlerini takip etmekVadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri kullanmakForward, leasing gibi finansman teknikleri kullanmakVadeli opsiyon borsaları, future piyasaları gibi kurumlarla çalışmak
Operasyonel Risk	<ul style="list-style-type: none">İş süreçlerini iyileştirmekBelgelerin doğruluğunu kontrol etmekKalite standartlarına uygun mal üretmek ve sevk etmekLojistik ve gümrük işlemlerini hızlandırmakSigorta yaptırmak
Ülke Riski	<ul style="list-style-type: none">Ülke koşullarını analiz etmekUluslararası ticaret odaları ve kuruluşları ile irtibat kurmakÖn ödeme veya akreditif gibi güvenli ödeme yöntemleri kullanmakİhracat kredi sigortası yaptırmakRe-insurance (ikinci sigorta) yaptırmak
Döviz Kuru Riski	<ul style="list-style-type: none">Sabit kur anlaşması yapmakKur değişimlerini takip etmekVadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri kullanmakForward, leasing gibi finansman teknikleri kullanmakVadeli opsiyon borsaları, future piyasaları gibi kurumlarla çalışmak

Dış Ticarete Kullanılan Finansman Araçları

Dış ticaret operasyonlarında karşılaşılan riskleri yönetmek ve azaltmak için çeşitli finansal araçlar ve hizmetler kullanılır. Bu araçlar ve hizmetler ihracatçı ve ithalatçıların daha güvenli ve daha verimli işlemler yapmalarına yardımcı olur.

Forfaiting

Forfaiting, ihracatçının ihracat işlemleri sonucunda elde ettiği uzun vadeli alacakları bir finans kuruluşuna satarak, nakit akışını hızlandırmak ve alıcının ödeme yapmama riskini azaltmak için kullanılır. Forfaiting, ihracatçıya işlemi tamamladıktan hemen sonra nakit sağlar, böylece alıcıdan uzun vadeli ödeme bekleme ihtiyacını ortadan kaldırır.

Factoring

Factoring, bir şirketin kısa vadeli alacaklarının belirli bir iskonto karşılığında factoring şirketine satıldığı bir finansman yöntemidir. Factoring, nakit akışını hızlandırmak ve alacakları tahsil etme sürecini basitleştirmek için kullanılır. Bu hizmet genellikle alacakların tahsilatı, kredi kontrolü ve satış sonrası hizmetleri içerir.

Leasing

Leasing, finansal kiralama olarak da bilinir, bir varlığı satın almak yerine belirli bir süre için kiralamanın bir yolu olarak kullanılır. Bu finansman yöntemi, şirketlerin önemli miktarda sermaye harcamadan gerekli ekipmanları veya varlıkları kullanmalarını sağlar. Leasing'in birçok farklı türü vardır ve kullanılan tür, işletmenin ihtiyaçlarına ve hedeflerine bağlıdır.

Futures, Option ve Swap

Futures, options ve swaps, finansal risk yönetiminde kullanılan türev araçlardır. Bu araçlar, şirketlerin belirli bir varlık veya finansal gösterge üzerine gelecekteki fiyat hareketlerine karşı korunmasını sağlar. Bu araçlar döviz kuru riskini, faiz oranı riskini ve emtia fiyat riskini yönetmek için kullanılır.

Eximbank Kredileri

Eximbank kredileri, ihracatçılara düşük faizli finansman seçenekleri sunan bir hükümet destekli programdır. Bu krediler genellikle ihracat işlemlerini desteklemek için kullanılır ve genellikle ticari bankalardan alınabilecek kredilere göre daha düşük faiz oranlarına sahiptir.

Son Söz

Dış ticaret, karmaşık ve belirli riskleri olan bir faaliyettir, ancak uygun finansal araçlar ve hizmetlerle bu riskler yönetilebilir ve azaltılabilir. Yukarıda belirtilen araçlar ve hizmetler, dış ticaret faaliyetlerinde bulunan işletmeler için değerli araçlardır ve bu işletmelerin global pazarda daha etkin ve daha başarılı olmalarını sağlar. Her işletmenin kendi ihtiyaçlarına ve hedeflerine uygun doğru finansal araçları ve hizmetleri seçmesi önemlidir.

BAZ Girişim

İhracat Mentorunuz BAZ Girişim, küresel pazarları kazanmada devlet destekleri, dijital pazarlama ve ihracat danışmanlığıyla yanınızda.

bazgirisim.com

info@bazgirisim.com

+90 545 149 95 27